

Januari 2022

Nigeria Ontvoering en slavernij

Auteur: **Jubilee Campaign USA** | Washington D.C.

Inhoudsopgaven

I. Wat vormt slavernij en slavernij-achtige praktijken?.....	3
II. Internationaal, regionaal en binnenlands recht die slavernij verbieden.....	4
III. Religieuze kaart van Nigeria	5
IV. Regionale geschiedenis van religieuze fundamentalisme en opkomst van extremisme	8
V. Moderne manifestaties van slavernij uitgebracht door Boko Haram.....	12
VI. Moderne manifestaties van slavernij door Fulani militanten	24
VII. Conclusie & aanbevelingen	28
VIII. Contactgegevens.....	30

I. Wat vormt slavernij en slavernij-achtige praktijken?

De meerderheid van ons in de Westerse wereld beschouwt slavernij als een onrechtvaardige, onmenselijke en verouderde praktijk waarvan we proberen afstand te nemen, terwijl we tegelijkertijd de directe of indirecte medeplichtigheid van onze voorouders erkennen. Het is echter een feit dat slavernij in zijn vele vormen tot op de dag van vandaag nog steeds in bijna elk land voorkomt, ook al zouden we het waarschijnlijk niet herkennen tenzij iemand ons erop zou wijzen. Helaas is onze perceptie van wat slavernij inhoudt, achterhaald, en we zien het ofwel onbedoeld over het hoofd, of we negeren bewust de talloze moderne praktijken van uitbuiting waar mensen aan onderworpen worden.¹ De Internationale Arbeidsorganisatie schat dat op elk gegeven moment niet minder dan 40,3 miljoen mensen het slachtoffer zijn van moderne slavernij, waarvan 24,9 miljoen momenteel gevangen zitten in dwangarbeidsprogramma's (huishoudelijke, seksuele en handmatige productie) en de overige 15,4 miljoen mensen zitten vast in gedwongen huwelijken. Helaas bestaat een aanzienlijk deel van degenen die kwetsbaar zijn voor moderne slavernij uit vrouwen en kinderen.²

De vroegste internationale definitie voor slavernij is opgenomen in het Verdrag inzake de slavernij dat werd ondertekend door alle leden van de Volkenbond (League of Nations) in 1926 te Genève. Daarin wordt uitgelegd dat slavernij “de status of toestand is van een persoon over wie eigendomsrechten, hetzij in volle omvang, hetzij in beperkte mate worden uitgeoefend”. Het verduidelijkt verder dat “de slavenhandel alle handelingen omvat die betrokken zijn bij het gevangen nemen, verwerven of van de hand doen van een persoon met de bedoeling hem tot slavernij te brengen; alle handelingen die betrokken zijn bij de verwerving van een slaaf met het oog op de verkoop of ruil van hem; alle handelingen van verkoop of ruil, en in het algemeen iedere handeling van handel in, of transport van slaven.”³ Later heeft het aanvullend verdrag van 1956 inzake de afschaffing van slavernij, de slavenhandel en instellingen en praktijken die vergelijkbaar zijn met slavernij, nader uitgewerkt. En welke praktijken dat inhoudt, waaronder: schuldslavernij, lijfeigenschap, gedwongen of geërfde huwelijken en (seksuele) uitbuiting van kinderen.⁴ Onder “slavernij-achtige praktijken” kunnen we ook verstaan de uitbuiting van migrerende werknemers, mensenhandel, seksuele uitbuiting, gedwongen prostitutie, orgaanhandel en incest.⁵

1 Deutsche Welle, [“No country is free from modern slavery, but would you know it if you saw it?”](#), 25 March 2020

2 International Labour Office, Walk Free Foundation, and International Organization for Migration, [Global Estimates of Modern Slavery: Forced Labour and Forced Marriage](#), September 2017.

3 League of Nations, [Convention to Suppress the Slave Trade and Slavery](#), 25 September 1926, 60LNTS 253, Registered No. 1414.

4 UN Economic and Social Council (ECOSOC), [Supplementary Convention on the Abolition of Slavery, the Slave Trade, and Institutions and Practices Similar to Slavery](#), 7 September 1956.

5 David Weissbrodt and Anti-Slavery International, [Abolishing Slavery and its Contemporary Forms](#), HR/PUB/02/4, Office of the High Commissioner for Human Rights, 2002.

II. Internationaal, regionaal en binnenlands recht die slavernij verbieden

Er bestaan meerdere internationale verdragen die slavernij en slavernij-achtige praktijken verbieden. Het bovengenoemde Verdrag inzake de slavernij van 1926 bepaalt dat “de Hoge Verdragsluitende Partijen zich ertoe verbinden, elk met betrekking tot de gebieden die onder hun soevereiniteit, jurisdictie, bescherming, suzereiniteit of voogdij zijn geplaatst, voor zover zij niet reeds de nodige stappen hebben ondernomen: (a) om de slavenhandel te voorkomen en te onderdrukken; (b) geleidelijk en zo snel mogelijk de volledige afschaffing van de slavernij in al haar vormen tot stand te brengen.”⁶ Nigeria ratificeerde het verdrag in 1961, en in 1993 ook het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, waarin artikel 8 vermeldt dat “niemand in slavernij mag worden gehouden; slavernij en de slavenhandel in al hun vormen worden verboden”, en dat “niemand verplicht zal worden dwangarbeid of verplichte arbeid te verrichten”.⁷ Het Protocol ter voorkoming, bestrijding en bestraffing van mensenhandel, in het bijzonder vrouwen- en kinderhandel, ter aanvulling van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad, verbiedt mensenhandel, waaronder “slavernij of soortgelijke praktijken”⁸; Nigeria heeft zowel het verdrag als het bijbehorende protocol in 2001 geratificeerd.

Met betrekking tot regionale en binnenlandse bepalingen die slavernij verbieden, stelt artikel 5 van het Afrikaanse Handvest voor de Rechten van de Mens en de Volkeren dat “ieder individu het recht heeft op eerbiediging van de waardigheid die inherent is aan een mens en op de erkenning van zijn wettelijke status. Alle vormen van uitbuiting en vernedering van de mens, met name slavernij, slavenhandel, marteling, wrede, onmenselijke of vernederende bestraffing en behandeling, zijn verboden.”⁹ Nigeria heeft ook in zijn eigen nationale wetgeving bepalingen opgenomen die slavernij verbieden, aangezien artikel 34 van de grondwet van de Federale Republiek Nigeria bijna identiek de bepalingen van het Afrikaanse Handvest weerspiegelt, waarin staat dat “ieder individu recht heeft op respect voor de waardigheid van zijn persoon, en dienovereenkomstig niemand zal worden onderworpen aan marteling of onmenselijke of vernederende behandeling; niemand mag in slavernij of dienstbaarheid worden gehouden; [en] niemand zal verplicht worden dwangarbeid of verplichte arbeid te verrichten”.¹⁰ Artikel 369 van Nigeria’s Criminal Code Act van 1990 bepaalt dat elke persoon die een slaaf verhandelt, koopt, verkoopt, vasthoudt of vervoert, of die een persoon in dienstbaarheid ontvangt, “zich schuldig maakt aan slavenhandel en kan worden gestraft met een gevangenisstraf van veertien jaar”.¹¹

6 *Supra* note 3.

7 UN General Assembly, [International Covenant on Civil and Political Rights](#), 16 December 1966, United Nations, Treaty Series, vol. 999 p. 171.

8 UN General Assembly, [Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime](#), 15 November 2000.

9 Organization of African Unity (OAU), [African Charter on Human and Peoples’ Rights \(“Banjul Charter”\)](#), 27 June 1981, CAB/LEG/67/3 rev. 5, 21 I.L.M. 58 (1982).

10 [Constitution of the Federal Republic of Nigeria](#) [Nigeria], Act No. 24, 5 May 1999.

11 [Nigeria: Criminal Code Act](#) [Nigeria], Cap C38 LFN 2004, 1 June 1916.

III. Religieuze kaart van Nigeria

Hoewel er geen recente absolute statistieken zijn over de religieuze samenstelling in Nigeria, wordt er algemeen aangenomen dat ongeveer de helft van de inwoners zich als moslim identificeert, terwijl de resterende helft zich identificeert als christen. The Future of World Religions projecteert bijvoorbeeld dat 51% van de Nigerianen moslim is, 47% christelijk, en dat religieuze minderheden, waaronder boeddhisten, hindoes, joden, bahai-gelovigen, atheïsten en anderen slechts 2% van de totale bevolking uitmaken.¹² Sommige andere organisaties schatten echter dat de kloof tussen religies veel kleiner is, zoals Open Doors, die berekent dat 95.358.000 Nigerianen christen zijn (46,3%), 95.300.000 moslims (46,2%) en de meesten van de overgebleven burgers deel uitmaken van etnische religies (7,2%).¹³ Een recent onderzoek op basis van meerdere onderzoeken in Nigeria suggereert dat de komende twintig tot dertig jaar de identificatie met het christendom geleidelijk zal afnemen en de identificatie met de islam onder Nigeriaanse burgers geleidelijk zal toenemen, en dat “de als moslim geïdentificeerde bevolking waarschijnlijk op schema ligt om een absolute meerderheid van de Nigeriaanse volwassenen te zijn geworden, mogelijk binnen een decennium met wijdverbreide implicaties, ook voor de electorale politiek.”¹⁴

Geografisch gezien is de noordelijke helft van Nigeria de thuisbasis van de meerderheid van de moslims van het land en de zuidelijke helft bestaat voornamelijk uit christelijke burgers. Deze zichtbare geografisch-religieuze kloof is deels te wijten aan de etnische samenstelling van het land, aangezien de overwegend islamitische Hausa-Fulani-etnische groep in het noorden woont en de overwegend christelijke Igbo-etnische groep in het zuiden; de etnische groep Yoruba, die een groot deel van zowel moslims als christenen bevat, bevindt zich over het algemeen in het zuidwesten van het land.¹⁵ Historisch gezien kan de aanwezigheid van de islam in Nigeria worden teruggevoerd tot pre-koloniale tijden toen handelsroutes en moslimhandelaren actief waren in de noordelijke regio's. Het christendom werd later geïntroduceerd tijdens de periode van het Europese kolonialisme en uitgebreid door het katholieke zendingswerk dat over het algemeen beperkt was tot de zuidelijke regio van Niger-Delta.¹⁶ Het is belangrijk op te merken dat, hoewel er zeker een waarneembare religieuze scheiding bestaat tussen de geografische regio's van Nigeria, er nog steeds groepen christenen zijn die in het noorden wonen en moslims die in het zuiden wonen.¹⁷

De middelste gordel van Nigeria - bestaande uit de staten Niger, Kwara, Kogi, Benue, Nasarawa, Plateau, Adamawa, Taraba en zuidelijke delen van Kaduna en Bauchi - is de afgelopen jaren een gebied van grote zorg geworden omdat het de locatie was van talrijke confrontaties tussen moslims en christenen. Aantasting van het milieu en terroristische

12 Pew-Templeton Global Religious Futures Project, [Nigeria](#).

13 Open Doors World Watch Research, [Nigeria: Full Country Dossier](#), March 2021.

14 Andrew McKinnon, “Christians, Muslims and Traditional Worshipers in Nigeria: Estimating the Relative Proportions from Eleven Nationally Representative Social Surveys”, *Review of Religious Research*, 2021.

15 *Supra* note 13.

16 ArcGIS, [Nigeria Religion Points](#), 10 October 2017.

17 Intersociety, [“Nigerian Islamic Jihadists Massacred 1,470 Christians in First Four Months of 2021”](#), Genocide Watch, 11 May 2021.

activiteiten in Noord-Nigeria hebben de overwegend islamitische Fulani-herders naar het zuiden gedreven, naar de Midden Gordel, waar christelijke boeren wonen.¹⁸ Hoewel het gebruik van land, water en hulpbronnen een aanleiding tot geweld in de regio is geweest, valt er niet te ontkennen dat het geweld een dimensie heeft gekregen van religieus extremisme. Radicale Fulani-militanten (slechts een klein deel van de grotendeels vreedzame etnische groep Fulani) hebben gerichte aanvallen gepleegd op christelijke gemeenschappen waarin zij mannen, vrouwen, jonge kinderen en ouderen op brute wijze hebben vermoord of anderszins ernstig verwond. Bovendien zijn christelijke kerken ook doelwit geworden van vernietiging en brandstichting door Fulani-militanten.¹⁹ Bisschop William A. Avenya van het rooms-katholieke bisdom van Gboko, verklaarde in zijn opmerkingen aan de Tom Lantos Human Rights Commission van de United States House Foreign Affairs Committee in december 2020:

“Het is niet de bedoeling om de omvang van de wreedheden en massamoorden in andere delen van het land, vooral in het noorden, te bagatelliseren, het is deprimerend dat onze Midden Gordel-regio echt een tranendal is geworden, een regio waar massale begrafenissen heel gewoon zijn. [...] Hoe kan men een scenario verklaren waarin wel honderd onschuldige en weerloze dorpingen worden gedood in één enkele aanval en niemand er iets over zegt? Sinds de aanhoudende aanvallen zo'n vijf jaar geleden begonnen, is er in het ene of het andere deel van de regio nauwelijks een dag voorbijgegaan zonder doden. [...] Bovendien is de kans groot dat de moorden een religieuze ondertoon hebben. De beoogde slachtoffers geven een duidelijke index aan de religieuze connotatie van dit bloedbad. Ook creëert de absolute straffeloosheid en onbetwiste durf waarmee deze aanvallen worden gepleegd het gevoel dat het een met voorbedachten rade en vooraf geplande aanval is op de beoogde bevolkingsgroepen en regio's, vooral wanneer dit wordt beschouwd in de context van historische ontwikkelingen.”²⁰

Het is ook essentieel om kennis te nemen van de juridische context waarin Nigeria opereert, en de invloed van geloof op bestuur en jurisprudentie. Nigeria's president, opperrechter, senaatspresident, voorzitter van het huis en meerderheidsleider identificeren zich elk als moslim; Opperrechter Ibrahim Tanko Muhammad pleitte in december 2019 voor meer opname van de sharia in de nationale grondwet.²¹ De grondwet staat de verschillende staten al toe om hun eigen sharia-rechtbanken op te richten en strafrechtelijke bepalingen op te stellen op basis van de sharia-interpretatie, en twaalf Noord-Nigeriaanse staten hebben dit gedaan: Zamfara, Kano, Sokoto, Katsina, Bauchi, Borno, Jigawa, Kebbi, Yobe, Kaduna, Niger en Gombe. Hoewel deze rechtbanken worden aangemoedigd om alleen toezicht te houden op zaken van familierecht, beschuldigde de sharia-rechtbank van de staat Kano in augustus 2020 een 22-jarige islamitische zanger Yahaya Sharif-Aminu van godslastering voor zijn lied dat naar verluidt een imam in zoverre preekt dat het de eer van de Profeet oversteeg.²² Eind januari 2021 werd door een andere sharia-rechtbank in Kano de 16-jarige Omar Farouq beschuldigd van godslastering en tot 10 jaar gevangenisstraf

18 Ashley Young, [“Conflict Intensifies in Nigeria's Middle Belt”](#), *Providence Magazine*, 29 July 2020.

19 All-Party Parliamentary Group for International Freedom of Religion or Belief, [Nigeria: Unfolding Genocide?](#), June 2020.

20 Tom Lantos Human Rights Commission, [Statement of Most Rev. William A. Avenya, Bishop of the Roman Catholic Diocese of Gboko, Nigeria](#), 17 December 2020.

21 Alfred Olufemi, [“Nigeria's chief justice wants more Shari'a in constitution”](#), *Premium Times Nigeria*, 13 December 2019.

22 BBC News, [“Nigerian singer sentenced to death for blasphemy in Kano state”](#), 10 August 2020.

veroordeeld nadat hij naar verluidt Allah had beledigd tijdens een ruzie met een vriend. Gelukkig vernietigde de rechtbank de veroordeling van Farouq.²³ Zoals blijkt uit de bovengenoemde gevallen, hebben de staat Kano en tal van andere noordelijke staten hun eigen godslasteringwetten geïmplementeerd die bijna identiek overeenkomen met artikel 204 van het nationale wetboek van strafrecht van Nigeria, waarin staat dat “iedereen die een handeling verricht die door een willekeurige klasse van personen wordt beschouwd als een openbare belediging op hun religie [...] maakt zich schuldig aan een misdrijf en wordt gestraft met een gevangenisstraf van twee jaar”.²⁴ Dit ondanks het feit dat de handhaving van blasfemiewetten in strijd is met de internationale mensenrechten, zoals is vastgesteld door het Mensenrechtencomité van de Verenigde Naties in Algemeen Commentaar 34 op Artikel 19 in 2011²⁵ en door de speciale VN-rapporteurs bij talloze gelegenheden.²⁶

23 Stephanie Busari, [“Outrage as Nigeria sentences teenage boy to 10 years in prison for blasphemy”](#), CNN, 30 January 2021. ; Stephanie Busari, [“They were unjust to me.’ says teenager freed after blasphemy sentence quashed in Nigeria”](#), CNN, 31 January 2021.

24 [Nigeria: Criminal Code Act](#) [Nigeria], Cap C38 LFN 2004, 1 June 1916.

25 United Nations Human Rights Committee (HRC), [General comment no. 34, Article 19. Freedoms of opinion and expression](#), 12 September 2011, CCPR/C/GC/34.

26 End Blasphemy Laws, [“The international human rights consensus against ‘blasphemy’ laws”](#).

IV. Regionale geschiedenis van religieuze fundamentalisme en opkomst van extremisme

“De oprichting van een anti-statelijke, hervormingsgezinde religieuze gemeenschap [op] zichzelf is geen ongebruikelijke ontwikkeling in de geschiedenis van opstand en protest in de regio; geen enkele eerdere groep in de moderne Nigeriaanse geschiedenis heeft echter zo wijdverbreid of aanhoudend geweld gepleegd.”²⁷

In het bovenstaande fragment merkt de auteur op dat criminele activiteiten zoals die van Boko Haram, waarnaar zij verwijst, in Nigeria niet plaatsvinden in een vacuüm; het is noodzakelijk om de veelheid van onderling verbonden factoren in overweging te nemen die een omgeving hebben gecreëerd die bevorderlijk is voor radicale religieuze activiteit. Zoals eerder vermeld, had de islam sterke historische wortels die teruggaan tot het hoogtepunt van de handel in de 11e eeuw, en de religie begon zich in de 14e eeuw op grotere schaal te verspreiden naar de Hausa- en Fulani-gemeenschappen in Nigeria. Het was ook rond deze tijd dat Noord-Nigeria zijn eerste manifestatie van religieus fundamentalisme beleefde met de jihad van Ali Yaji; in 1350 riep Yaji zichzelf uit tot de eerste sultan van Kano, ontbond hij het priesterschap van de lokale animistische Hausa-religie van Bori en begon hij de regionale Hausa-koninkrijken om te vormen tot islamitische sultanaten.²⁸ In 1804 startte de Fulani-geleerde Usman dan Fodio een jihad “die syncretistische overtuigingen en rituelen afschafte, alle innovaties in strijd met de koran en de sharia elimineerde”, en “minder vrome moslims aanmoedigde om de orthodoxe of zuivere islam te praktiseren”. In hetzelfde jaar richtte hij het Sokoto-kalifaat op dat zich verspreidde over regio’s in Kameroen, Burkina Faso, Niger en Nigeria, wat duurde tot aan de introductie van de Britse koloniale overheersing in 1905.²⁹ In de eeuw tussen de jihad van Usman dan Fodio - die later werd uitgebreid door zijn broer, Abdullahi en zoon Mohammed Bello – “de relatie tussen het Verre Noorden en de Middengordel veranderde en werd gekenmerkt door drie belangrijke activiteiten: slavenroof, slavenhandel en slavernij.” Radicale Hausa-, Fulani- en Kanuri-jihadisten waren voornamelijk actief in de Belt-regio en vingen slaven die ze met geweld zouden overhevelen naar de Trans-Sahara Handelsroute voor Arabieren en de Trans-Atlantische Handelsroute voor Europeanen.³⁰ Talloze mensen hebben erop gewezen dat de locaties waar militante Fulani-ontvoerders tegenwoordig aanvallen en ontvoeringen uitvoeren, bijna dezelfde geografische regio’s zijn waar vroegere radicale Fulani-jihadisten zich twee eeuwen geleden schuldig maakten aan soortgelijke activiteiten tijdens het bewind van het Sokoto-kalifaat en de daaropvolgende periode van transformerende betrekkingen in de Middle Belt.

Tijdens de eeuwwisseling in de vroege jaren 1900 was slavenroof ook een veelvoorkomend verschijnsel in de Mandara Mountain-regio’s in het noorden van Kameroen. Een van de meest beruchte slavenrovers van die tijd, de radicale Fulani-chef Hamman Yaji, leefde “op

27 Hilary Matfess, “[Boko Haram: History and Context](#)”, *Oxford Research Encyclopedias: African History*, 26 October 2017.

28 Aminu Sumaila, “[Ten of the Greatest Kanoans in history](#)”, 29 May 2019.

29 David Cook, “[The Rise of Boko Haram in Nigeria](#)”, *Combating Terrorism Center Sentinel*, September 2011.

30 Raphael, “[North must apologise for atrocities committed against Middle Belt – Prof Yusuf Turaki](#)”, *The Sun*, 24 April 2021.

de slavengrens van het pre-koloniale Sokoto-kalifaat”, en hield een dagboek bij van zijn dagelijkse activiteiten tussen 1912 en 1927 die licht werpen op de geschiedenis van slavernij in de regio West-Afrika en de activiteiten van hedendaagse militante groepen zoals Boko Haram in Nigeria beïnvloed. In slechts acht jaar tussen 1912 en 1920 hebben bijvoorbeeld Yaji en zijn ondergeschikten zo’n 1600 slaven ontvoerd - voornamelijk meisjes en jonge vrouwen - en materiële goederen van burgers gestolen.³¹ Uit fragmenten van Yaji’s dagboek blijkt dat de slachtoffers van zijn plundering mensen waren die hij “heidenen” noemde. Yaji en zijn groep overvielen hen, maakten hen tot slaaf en vermoordde hen op brute wijze:

“Op dinsdag de 30^e van de maand Laihaji, brachten de heidenen genaamd Shikawa me 10 slavinnen. Ik heb ook soldaten naar Kamale gestuurd, maar ze bereikten de compound van Arnado niet en kregen alleen een slavin wiens hand was afgehakt en die zo dom was als een geit. Dit maakte me erg boos op hen.”

“Op dinsdag de 27^e van de maand Haram Tumbindu Haramji, ontdekte ik dat mijn slavin in de afwezigheid van haar medeslaven had gezegd dat ze mijn eten niet voor mij zou bereiden. Waarom ze niet voor mij wilde koken weet ik niet, maar het resultaat was in ieder geval dat ik geen eten van haar kreeg en verplicht was het te kopen.”

“Op woensdag de 20^e van de maand Sumatendu Waube, stuurde ik mijn mensen naar de heidenen van Midiri en Bula waar ze 48 slavinnen en 26 runderen gevangen namen en 5 personen doodden.”

“Op donderdag 27^e van de maand Juldandu, stuurde ik Fadhl al Nar met zijn mannen om Sukur te overvallen en ze namen 80 slaven gevangen, van wie ik er 40 weggaf. We doodden 27 mannen en vrouwen en 17 kinderen. Op dezelfde dag stuurde ik een troepenmacht om Dufur te overvallen en deze doodde 8 heidenen. De heidenen doodden de leider van mijn strijdkrachten en namen één geweer buit.”³²

Tijdens het begin van de Britse koloniale overheersing in de vroege jaren 1900, hanteerde het Noord-Nigeriaans protectoraat een systeem van indirecte heerschappij, en dus feitelijk het gezag van de Hausa-Fulani-leiders verstevigde en centraliseerde; het protectoraat zelf werd een “afzonderlijke politieke eenheid waarin moslim- en niet-moslimgemeenschappen onder de controle werden gebracht van Hausa-Fulani moslimheersers met duidelijk omschreven jurisdicties. Bovendien was het tijdens deze periode van de Britse geschiedenis dat de islamitische wet werd geformaliseerd als de primaire vorm van jurisprudentie in Noord-Nigeria, en dit was ook toen de slavernij voor het eerst illegaal werd.³³ Tegelijkertijd “versterkten Britse bestuurders de Fulani-veroveraars en legden hun politieke hegemonie op aan de ‘ondergeschikte’ volkeren van de regio. Dit doelmatige systeem van plaatselijk bestuur was echter niet in overeenstemming met de uiteenlopende religieuze, sociale en politieke realiteiten van de uitgestrekte regio.” De aanvankelijke voorkeur van de Britse autoriteiten

31 Scott Maceachern, [“Boko Haram, bandits and slave-raiders” identities and violence in a Central African borderland](#), *Canadian Journal of African Studies*, 2020.

32 Assistant District Officer L.N. Reed, [Translation of Diary of Hamman Taji, D.H. Madagali: 1912-1927](#).

33 Olufemi Vaughan, [Chapter Two: Islam and Colonial Rule in Northern Nigeria](#), In *Religion and the Making of Nigeria*, 2017, Duke University Press. ; Rabiya Akande, [“Secularizing Islam: The Colonial Encounter and the Making of a British Islamic Criminal Law in Northern Nigeria, 1903-58”](#), *Cambridge University Press Law and History Review*, 2019.

voor de islamitische politieke heerschappij vloeide voort uit de aanvaarding en legitimering van indirecte koloniale heerschappij door moslimleiders. Het was echter ook in deze tijd dat hoge koloniale functionarissen zich er steeds meer van bewust werden hoe religieuze spanningen het lokale bestuur negatief konden beïnvloeden. Aangeduid als ‘heidenen’, werden niet-islamitische religieuze minderheden in sommige gebieden van Noord-Nigeria bijna volledig onderworpen door Fulani-leiders, en in andere regio’s waren ze constant in een staat van rebellie. Toen in de provincie Adamawa bijvoorbeeld de opstand van de heidenen Yunguru tegen de Hausa-Fulani-belastinginners de dood veroorzaakte van een door de Britten gesteunde lokale leider van Hausa, reageerden de Britse autoriteiten door Yunguru-dorpelingen af te slachten; “voor lokale [heidense] ‘stammen’ in de Bauchi-vlaktes werd de Britse koloniale belastingheffing gezien als een uitloper van de slavenaanvallen van de Hausa-Fulani moslimheersers na de Sokoto Jihad van de vorige eeuw.” In de jaren dertig onderging Noord-Nigeria onder bevelhebber Donald Cameron een hervorming die de autonomie van niet-moslims aantastte en “de weg bereidde voor de consolidering van een etnisch-regionale machtsstructuur die berustte bij de educatief geavanceerde zuidelijke Nigeriaanse christelijke elite en noordelijke moslimheersers” en zorgde er zo voor dat religieuze identiteit tijdens het dekolonisatieproces eind jaren vijftig belangrijker werd.

Meer recentelijk markeerde de overgang van Nigeria naar democratie in 1999 via de nieuw ingevoerde grondwet een zichtbare afname van de Nigeriaanse staatsmacht en een toename van de federale macht. Een van de grootste debatten in Nigeria aan het begin van het millennium ging over de vraag of overwegend islamitische noordelijke staten toestemming zouden krijgen om de sharia te handhaven. uitvoering van de wet als een middel om meer “brede moslimsteun te verwerven om een ambt te winnen”. Ondertussen begon het noordoosten van Nigeria te ervaren hoe “democratisering niet als een gelijkmaker werkte, maar eerder de kloof tussen de rijken en de armen verankerde”. Het is op dit moment dat Mohammed Yusuf, die later Boko Haram zou gaan vormen, gedesillusioneerd raakte door de democratie en door de slechte economische situatie en het gebrek aan kansen voor hem en zijn collega’s. Hij ging deelnemen aan de salafistische beweging en raakte gefrustreerd over het feit dat “politiek enthousiasme voor de sharia niet meer was dan een truc om tijdelijk steun te kopen.” Met zijn lijst van grieven stippelde Yusuf zijn eigen extremistische ideologie uit en probeerde hij Boko Haram te vestigen.³⁴

Boko Haram, ook bekend als Jama’atu Ahlis Sunna Lidda’awati Wal-Jihad, werd al rond 2001 opgericht door Mohammed Yusuf en is een actieve radicale islamitische militante organisatie die zich verzet tegen de westerse beschaving en de secularisatie in Nigeria.³⁵ Net als bij andere extremistische “salafistische jihadistische” groepen, verklaart Boko Haram degenen die zich niet aansluiten bij hun interpretatie van de islam als afvalligen, en ze verklaren het recht en de plicht om in opstand te komen tegen “zogenaamd ongelovige staten” en een “zuivere islamitische samenleving” op te richten.³⁶ Het is echter belangrijk op te merken dat veel salafistische leiders, hoewel ze theologische standpunten over de islam delen, in het algemeen het gebruik van geweld door Boko Haram afwijzen.

34 Hilary Matfess, “[Boko Haram: History and Context](#)”, *Oxford Research Encyclopedias: African History*, 26 October 2017.

35 Jidefor Adibe, “[Explaining the Emergence of Boko Haram](#)”, *Brookings Institute*, 6 May 2014.

36 Alex Thurston, “[The disease is unbelief: Boko Haram’s religious and political worldview](#)”, *Brookings Institute Center for Middle East Policy*, 2016.

In het afgelopen decennium, waarin Boko Haram de meeste terroristische activiteiten uitvoerde, werd de militante groep berucht vanwege de ontvoeringen van jonge leerlingen van scholen. Geleerden hebben opgemerkt dat de inspiratie voor de variatie aan activiteiten en locaties van invloed van de groep terug te voeren is op de activiteiten van invloedrijke figuren van de 19e en 20e eeuw. Yusuf zelf had het Sokoto-kalifaat van Usman dan Fodio gezien als een inspiratie en model waarop hij zijn eigen ideaal van islamitische expansie baseerde. Bovendien,

“De banden tussen sommige van deze historische vormen van geweld en het huidige Boko Haram zijn indirect: sommige grensbevolkingen identificeren Boko Haram als slavenroof, en er zijn inderdaad nauwe parallellen tussen de manier waarop Boko Haram (vooral) gevangenen behandelt en de acties van slavenrovers een eeuw geleden. [...] Madagali, het hoofdkwartier van Hamman Yaji een eeuw geleden, ligt op slechts tachtig kilometer van Chibok. In 2014 zou Boko Haram honderden jonge vrouwen ontvoeren van de Government Girls Secondary School in die stad, en ze waren van ongeveer dezelfde leeftijd als de meisjes die de meest gewaardeerde doelwitten waren van Hamman Yaji’s invallen. [...] Tegenwoordig verwijzen niet-moslims langs het grensgebied tussen Nigeria en Kameroen naar Boko Haram als hamaji, een lokale term voor ‘slavenroof’, afgeleid van hun herinnering aan Hamman Yaji’s plunderingen.”³⁷

Het is ook belangrijk op te merken dat religieuze verschillen en religieus fundamentalisme niet de enige factoren zijn die bijdragen aan extremistische en criminele activiteiten in Nigeria door Boko Haram, de radicale Fulani-militanten en de Islamitische Staat West-Afrika (ISWAP). Zoals eerder vermeld, hebben economische ongelijkheid en percepties van politieke corruptie gefungeerd als grieven waarop militante activiteiten kunnen worden gebaseerd; wetenschappers hebben ook benadrukt hoe klimaatverandering en aantasting van het milieu, slecht bestuur, een groeiend netwerk van wapenhandel ook een rol spelen in de desillusie in de samenleving en het daaropvolgende radicaliseringsproces.³⁸ Ondertussen creëren het algemene gevoel van onveiligheid, de inefficiëntie van beschermende diensten zoals politie en militaire uitrustingen³⁹, en het ondermaatse strafrechtstelsel⁴⁰ een voedingsbodem voor militante groepen om relatief straffeloos te opereren. Het is dan ook geen toeval dat Nigeria, dat op de derde plaats staat op de Global Terrorism Index 2020 en een score van 8,3 op 10 heeft voor “de impact van terrorisme”⁴¹, ook een opmerkelijk lage indexscore voor menselijke ontwikkeling heeft van 0,539 (van de 1,0) en gepositioneerd is op 161 van de 189 landen en gebieden met betrekking tot menselijke ontwikkeling.⁴²

37 Scott Maceachern, [“Boko Haram, bandits and slave-raiders” identities and violence in a Central African borderland](#), *Canadian Journal of African Studies*, 2020.

38 Dipa Patel, [“Who Shall Overcome? Islamic Extremism in Northern Nigeria”](#), *The London School of Economics and Political Science*, 21 January 2020. ; Oluwole Ojewale, [“Rising insecurity in northwest Nigeria: Terrorism thinly disguised as banditry”](#), *Brookings Institute*, 18 February 2021.

39 Aly Verjee & Chris Kwaja, [“Nigeria’s Security Failures: The Link Between EndSARS and Boko Haram”](#), *United States Institute of Peace*, 17 December 2020.

40 Oludara Akanmidu, [“Op-Ed: Here’s why Nigeria’s justice system isn’t working”](#), *CNBC Africa*, 6 July 2018.

41 Institute for Economics & Peace (IEP) & National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism (START), [Global Terrorism Index 2020: Measuring the Impact of Terrorism](#), 2020.

42 United Nations Development Program, [Human Development Report 2020 – The next frontier: Human development and the Anthropocene](#), 2020.

V. Moderne manifestaties van slavernij uitgebracht door Boko Haram

I. Ontvoeringen

Gedurende vele jaren werd Boko Haram over het algemeen niet beschouwd als een grote bedreiging voor de stabiliteit van het land en was niet op de radar van de internationale gemeenschap tot april 2014, toen de bovengenoemde massale ontvoering van 276 schoolmeisjes in Chibok plaatsvond. Hoewel veel van de oorspronkelijke studenten sindsdien zijn vrijgelaten, verblijven er nog steeds circa 100 van de Chibok-meisjes in gevangenschap. Verhalen van de bevrijde meisjes hebben licht geworpen op het lot van de slachtoffers die door de militante groep misbruikt worden voor slavernij en huishoudelijke dienstbaarheid.⁴³ Dit incident, wat we de ‘Chibok-ontvoering’ noemen, diende als een soort blauwdruk, aangezien Boko Haram in de daaropvolgende jaren soortgelijke massale ontvoeringen lanceerde.⁴⁴ Joe Parkinson, de Afrika-bureauchef van de Wall Street Journal, legt uit dat de ontvoeringen van Boko Haram worden uitgevoerd met het ideologische doel om nieuwe leden te rekruteren voor de missie van de groep. En ook om vrouwen en meisjes te werven die de militante strijders zullen dienen.

De ontvoering in Chibok in 2014 heeft andere bandieten, die geen verband houden met Boko Haram op het idee gebracht om soortgelijke missies uit te voeren, maar dan met als doel om losgeld af te persen.⁴⁵ De Nigeriaanse president Muhammadu Buhari heeft aan de gouverneurs opgedragen om te stoppen met het betalen van losgeld in ruil voor de vrijlatingen. We vrezen dat deze militanten hun slachtoffers zullen vasthouden en uitbuiten op een manier die vergelijkbaar is met die van Boko Haram om daarmee toch enig voordeel te behalen uit de ontvoeringsmissies waaraan ze zoveel planning en middelen besteden.

Vier jaar na de Chibok-ontvoering lanceerde de Boko Haram-fractiegroep ISWAP een soortgelijke massale ontvoering van 110 schoolmeisjes van de Government Girls Science and Technology College in Dapchi, Yobe State op 19 februari 2018.⁴⁶ Vijf van de meisjes stierven tijdens de ontvoering, een paar waren in staat om te ontsnappen, en de rest werd de daarop volgende maand vrijgelaten met uitzondering van het christelijke meisje Leah Sharibu. Op het moment van de ontvoering was Leah 14 jaar oud en zij is het enige Dapchi-meisje dat Boko Haram/ISWAP nog niet heeft vrijgelaten. Een van de meisjes die met Leah in gevangenschap doorbracht, legt uit dat dit komt door haar weigering om het christendom af te zweren en de islamitische verklaring op te zeggen. Haar ontvoerders accepteerden dat

43 Mayeni Jones, [“Nigeria kidnappings: The Chibok captive who defied Boko Haram”](#), *BBC News*, 9 March 2021.

44 NPR, [“Nigerians Are Being Kidnapped For Ransom – But This Time It’s Not Boko Haram”](#), 14 July 2021.

45 Jariel Arvin, [“How kidnap-for-ransom became the ‘most lucrative industry in Nigeria’”](#), *Vox*, 2 August 2021.

46 Boko Haram, [“Nigeria Dapchi abductions: Schoolgirls finally home”](#), 25 March 2018.

niet.⁴⁷ Leah is nu 18 jaar en is intussen gedwongen haar geloof af te zweren en zich tot de islam te bekeren. Ook is ze gedwongen om te trouwen met een topcommandant van Boko Haram, en naar verluidt is ze op jonge leeftijd bevallen van twee kinderen.⁴⁸ In oktober 2021 kon Aid to the Church in Need International contact opnemen met de protestantse dominee Gideon Para-Mallam, die al jaren voor de zaak van Leah werkt. Dominee Para-Mallam bevestigde dat Leah in Boko Haram-gevangenschap verblijft en zowel in leven als gezond is. Helaas is er niet veel gelegenheid voor de christelijke gemeenschap om over haar vrijlating te onderhandelen, vooral tijdens de COVID-19-pandemie. Bovendien onthulde dominee Para-Mallam dat de recente dood van Boko Haram-leider Abubakar Shekau waarschijnlijk geen positieve impact, zoals een mogelijke vrijlating, zal hebben op de zaak van Leah.

Foto uit 2015: 10-jarige Sema na haar vrijlating. Sema werd acht maanden gevangen gehouden door Boko Haram.

Foto: [EU Civil Protection and Humanitarian Aid](#) op Flickr ([CC BY-NC-ND 2.0](#))

Het is belangrijk op te merken dat Boko Haram de afgelopen jaren steeds minder massale ontvoeringen heeft gepleegd vanuit scholen en onderwijsinstellingen. Terwijl Boko Haram in 2014 verantwoordelijk was voor ongeveer 400 ontvoeringen, was het aantal in 2018 gehalveerd tot 200, en in 2020 voerde de militante groep 100 massale ontvoeringen uit, nog steeds een opmerkelijk hoog aantal en toch slechts een fractie van het aantal dat het had uitgevoerd zes jaar eerder.⁴⁹ Hoe dan ook, er zitten nog steeds honderden

47 Ruth Maclean, [“Boko Haram kept one Dapchi girl who refused to deny her Christianity”](#), *The Guardian*, 24 March 2018.

48 The Guardian Nigeria, [“Leah Sharibu gives birth to second baby in Boko Haram captivity”](#), 23 March 2021.

49 Neil Munshi, [“Why ‘the kidnapping industry is thriving’ in Nigeria”](#), *Financial Times*, 26 April 2021.

ontvoerde vrouwen en meisjes in Boko Haram-gevangenschap voor jaren achter elkaar, en velen van hen worden nog steeds onderworpen aan seksuele, huishoudelijke en militante dienstbaarheid in slavernij-achtige omstandigheden. Hoewel velen van hen oorspronkelijk enkele maanden en jaren geleden werden ontvoerd en nu misschien zijn opgenomen in de Boko Haram-gemeenschap, is het essentieel om de omstandigheden te onthouden waaronder deze vrouwen en meisjes werden verworven en de slavernij-achtige omstandigheden waarin ze tot op de dag van vandaag leven.

Zo hebben bijvoorbeeld in augustus 2021 meer dan 1.000 Boko Haram-militanten zich overgegeven aan de Nigeriaanse regering en enkele vrouwelijke gijzelaars vrijgelaten, die ze in de loop der jaren hadden verworven. Twee van deze gijzelaars, de Chibok-meisjes Ruth Pogu en Hassan Adamu, “kwamen de afgelopen dagen tevoorschijn uit de schuilplaats in het Sambisa-bos van de jihadistische groepering, samen met mannen die zichzelf hun ‘echtgenoten’ noemden en kinderen die in gevangenschap werden geboren”. We blijven bezorgd dat tientallen Chibok-meisjes zeven jaar later nog steeds in de voogdij van Boko Haram verblijven zonder garantie op vrijheid. Hieronder vermelden we enkele van de praktijken waarvan de overlevenden hebben verklaard aan welke ze werden onderworpen door Boko Haram.

II. Gedwongen huwelijken en seksuele slavernij

“Veel jonge meisjes in de kampen van Boko Haram worden uitgehuwelijkt ... als ze ontdekken dat iemand zwanger is, snijden ze de moederschoot open, halen de baby eruit en snijden hem in stukken ... ze geloven dat alleen de babies die door de sekte worden voortgebracht werkelijk zuivere wezens zijn, terwijl alle anderen heidenen zijn....”⁵⁰

Tallose vrouwen en meisjes die in de loop der jaren uit Boko Haram-gevangenschap zijn vrijgelaten, hebben licht geworpen op de realiteit van gedwongen huwelijken en seksuele uitbuiting. In april 2019 onthulde Lydia Musa, die op 14-jarige leeftijd werd ontvoerd door militanten van Boko Haram tijdens een aanval op haar dorp in de staat Borno, dat zij en twee andere meisjes onder schot werden vastgehouden en met de dood bedreigd als ze weigerden te trouwen met hun ontvoerders. Volgens Anietie Ewang van Human Rights Watch, beschouwt Boko Haram ontvoerde vrouwen en meisjes als “oorlogsbuit”, beloningen voor strijdbaarheid.⁵¹ Een man die enige tijd in gevangenschap doorbracht, onthulde dat hij er elke nacht getuige van was geweest dat Boko Haram-strijders het vrouwen- en meisjesgebied betraden om iemand uit te zoeken om seks mee te hebben. Seksuele slavernij is een routinematige daad van geweld tegen ontvoerde meisjes en vrouwen, en zwangerschap is een van de meest voorkomende gevolgen. Slachtoffers worden gedwongen om de kinderen van hun ontvoerders en verkrachters te dragen. Een van de overlevenden, Halima, die in Boko Haram-gevangenschap een tweelingjongen en -meisje baarde, onthulde dat er een groot feest wordt gehouden, telkens wanneer er een jongen wordt geboren in het kamp – want de groep heeft er dus een toekomstige militant en kindsoldaat bij gekregen – een meisje is nauwelijks welkom. Mocht een vrouw de seksuele eisen van haar man weerstaan, wordt ze vaak bedreigd met verkrachting, fysieke

50 Funmilayo Idowu Agbaje, [“The objectified female body and the Boko Haram insurgency in northeast Nigeria: Insights from IDP camps in Abuja”](#), *African Security Review*, 2020.

51 Sam Olukoya, [“Women and Girls ‘Preyed on as the Spoils of War’”](#), *Inter Press Service News Agency*, 25 April 2019.

mishandeling en soms met voedsel- en water onthouding; met als resultaat dat “jonge vrouwelijke gevangenen [worden] zo gekweld [...] dat de enige optie om iets te krijgen was om seks te gebruiken als [een] ruilmiddel”.⁵² Als gevolg van de ongeoorloofde en onveilige seksuele activiteiten waaraan deze vrouwen en meisjes worden onderworpen, testen velen die sindsdien uit de kampen zijn gered, positief op hiv/aids, gonorrhoe, hepatitis en andere seksueel overdraagbare aandoeningen. Ook lijden velen aan psychosomatische ziekten, veroorzaakt door trauma.

In maart 2021 onthulde de secretaris-generaal van de Verenigde Naties in een rapport aan de Veiligheidsraad dat Boko Haram en zijn relevante facties en splintergroepen zich bleven bezighouden met massale ontvoeringen in de noordoostelijke en noordwestelijke regio's van Nigeria; “Het speciale onderzoekspanel van de regering over seksueel en gendergerelateerd geweld documenteerde 210 gevallen van conflictgerelateerd seksueel geweld gepleegd in 2020, waaronder verkrachting en gedwongen huwelijken, waarbij 94 meisjes, 86 vrouwen en 30 jongens werden getroffen, met de notitie dat er chronisch onder gerapporteerd wordt wegens stigmatisering en schadelijke sociale normen”. Hoewel het bureau van de procureur-generaal een speciale eenheid heeft opgericht om seksuele misdrijven gepleegd door Boko Haram en zijn facties te evalueren, zijn er tot op heden geen vervolgingen ingesteld.⁵³

In mei 2015 vonden Nigeriaanse soldaten een 23-jarige moeder van vier kinderen, Asabe Aliyu, die bloed braakte op het moment van haar redding. Ze vertelde dat tijdens haar tijd bij Boko Haram, militanten haar om de beurt meedogenloos verkrachtten. Ze was zwanger en haar ontvoerders probeerden haar tot een ongewenst huwelijk te dwingen op het moment van haar ontsnapping. Slechts enkele dagen later onthulde een ander gevlucht meisje dat ze 15 keer per dag werd verkracht door 15 Boko Haram-terroristen “gedurende de tijd dat ze bij de islamitische opstandelingen was, voordat ze uit hun hol kon ontsnappen”.⁵⁴

Volgens De Brouwer, De Volder en Paulussen,

*“In zijn terreurcampagne tegen de Nigeriaanse staat en zijn volk heeft Boko Haram seksueel geweld/mensenhandel als een bewuste strategie gebruikt. Het tactische seksueel geweld/mensenhandel vernedert de Nigeriaanse staat en ‘vernietigt het sociale weefsel van de samenleving, waar de kuisheid van zijn vrouwen hoog wordt gewaardeerd, [en] heeft het een verwoestende impact op de slachtoffers - zowel fysiek als psychologisch. ‘Vrouwen en meisjes zijn ‘het doelwit geweest van ontvoering en seksueel misbruik... als onderdeel van [Boko Haram’s] financiële berekening en zelfbehoud’”.*⁵⁵

52 Funmilayo Idowu Agbaje, *Supra note 34*.

53 Office of the Special Representative of the Secretary-General on Sexual Violence in Conflict, Excerpt from [Report of the Secretary-General to the Security Council, S/2021/312](#), 30 March 2021.

54 Christiana E Attah, [“Boko Haram and sexual terrorism: The conspiracy of silence of the Nigerian anti-terrorism laws”](#), *African Human Rights Law Journal*, 2016.

55 Anne-Marie de Brouwer, Eefje de Volder, & Christophe Paulussen, [“Prosecuting the Nexus between Terrorism, Conflict-related Sexual Violence and Trafficking in Human Beings before National Legal Mechanisms: Case Studies of Boko Haram and Al-Shabaab”](#), *Journal of International Criminal Justice*, 2020.

III. Huishoudelijke Dienstbaarheid

Boko Haram-militanten hebben routinematig ontvoerde meisjes en vrouwen tot huishoudelijke dienstbaarheid gedwongen, waardoor ze uren, dagen en weken aan een stuk door moesten werken om de militante kampen te onderhouden en de individuen te voeden die hen uit hun scholen en gemeenschappen hadden verdreven. In 2016 vertelden 21 vrijgelaten Chibok-meisjes verslaggevers dat militanten van Boko Haram hen twee 'keuzes' gaven toen ze werden gevangengenomen: ofwel lid worden van de groep en de echtgenotes en seksobjecten van de militanten worden, ofwel huisslaven worden die de taak krijgen maaltijden te bereiden, wegen te repareren, wonden te verzorgen, de kampen schoon te houden, wapens te onderhouden, water te halen en veel meer. Vanwege de vele uren van huishoudelijk en handwerk, werden velen van slaap beroofd en ontvingen zeer kleine porties voedsel.⁵⁶ Geleerden hebben aangegeven dat Nigeria's geschiedenis van het handhaven van traditionele genderrollen, het misbruik van vrouwen door Boko Haram voor de bovengenoemde activiteiten heeft beïnvloed.

Tegelijkertijd worden vrouwelijke gevangenen van Boko Haram vaak gedwongen om andere kwetsbare vrouwen en meisjes te bespioneren en te rekruteren voor lidmaatschap of dienstbaarheid binnen de militante groep, ondanks dat ze zich pijnlijk bewust zijn van het lijden dat deze individuen zullen moeten ondergaan.⁵⁷ Zo zijn de ontvoerde vrouwen die zijn bezweken onder de druk van de militante groep om zich tot de islam te bekeren en met strijders te trouwen, verantwoordelijk voor het optreden als rolmodel en het overtuigen van nieuw ontvoerde jonge vrouwen en meisjes om in hun voetsporen te treden. Sommigen hebben de taak om andere ontvoerde vrouwen en meisjes voor te bereiden op zelfmoordmissies, door bijvoorbeeld hun lichaam te beschilderen met henna en hun haar te stylen.

IV. Gedwongen religieuze bekering

“Het Boko Haram-concept van de vrouw is gebaseerd op dit soennitische ultrasalafistische radicalisme. Volgens Lela Gilbert worden vrouwen traditioneel behandeld als tweederangsburgers onder deze salafistische ideologie. Christelijke vrouwen hebben het echter nog erger dan moslims omdat ze de zwakste leden zijn als ongelovige verschoppeling. Welke vormen van misbruik moslimvrouwen en -meisjes ook mogen ondergaan, het lijden van christelijke vrouwen is veel intenser en levensbedreigender.”⁵⁸

Het is belangrijk om te benadrukken dat ontvoerde meisjes van het christelijk geloof, zoals de eerder genoemde Leah Sharibu, in een unieke situatie terecht komen na ontvoering door Boko Haram en soortgelijke militante groepen. Abubakar Shekau, die Boko Haram leidde van 2002 tot aan zijn dood in 2021, bevestigde het uitgangspunt dat een ieder die de specifieke en strikte

56 Funmilayo Idowu Agbaje, *Supra note 34.*; Joe Parkinson & Drew Hinshaw, [“Freedom for the World’s Most Famous Hostages Came at a Heavy Price”](#), *Wall Street Journal*, 24 December 2017.

57 International Crisis Group, [Returning from the Land of Jihad: The Fate of Women Associated with Boko Haram](#), 21 May 2019.

58 Atta Barkindo, Benjamin Tyavkase Gudaku, & Caroline Katgurum Wesley, [Our Bodies, Their Battleground: Boko Haram and Gender-Based Violence against Christian Women and Children in North-Eastern Nigeria Since 1999](#), Nigeria's Political Violence Research Network [NPVRN], 2013.

interpretatie van de islam van Boko Haram niet onderschrijft, vogelvrij is verklaard. Volgens deze logica heeft Boko Haram zich historisch gericht op christelijke meisjes, die zij beschouwen als “ongelovigen” en “afvalligen”, bij hun ontvoeringen. Het is belangrijk op te merken dat, hoewel Boko Haram en factiegroep ISWAP zich over het algemeen onthouden van het ontvoeren van moslim vrouwen en meisjes, “beide groepen moslimvrouwen hebben ontvoerd die zij als afvalligen beschouwen”, en “Boko Haram heeft een veel uitgebreider visie op wat afvalligheid inhoudt en heeft daarom veel meer moslimvrouwen gevangengenomen.”⁵⁹ In de Hausa-taal is de betekenis van de term Boko Haram “Verwestering is heiligschennis”⁶⁰ of andere variaties, waaronder “Westers onderwijs is een zonde”.⁶¹ Dit geeft duidelijk aan dat de groep vijandigheid koestert jegens individuen – zelfs moslims – die onderwijsinstellingen in westerse stijl volgen.

In maart 2021 publiceerde Naomi Adamu, die 24 jaar oud was ten tijde van haar ontvoering in Chibok in 2014 en die door haar jongere klasgenoten ‘Onze Moeder’ werd genoemd, een boek waarin ze haar ervaringen beschrijft gedurende de drie jaar die ze bij Boko Haram in gevangenschap doorbracht. Adamu had herhaaldelijk en vurig geweigerd met haar ontvoerders te trouwen, het christendom af te zweren en zich tot de islam te bekeren. In plaats daarvan gebruikten zij en enkele van de andere ontvoerde meisjes de dagboeken die ze hadden gekregen om te oefenen met het schrijven en reciteren van islamitische verzen, om bijbelverzen te schrijven en hun dagelijkse leven in gevangenschap in detail te beschrijven. In haar eigen persoonlijke dagboek vertelde Adamu hoe ze fysiek werd geslagen en met de dood werd bedreigd elke keer dat ze weigerde zich te bekeren en te trouwen met de beste Boko Haram-commandanten.⁶²

In ruil voor de vrijlating van vijf Boko Haram-strijders uit de Nigeriaanse gevangenis heeft de militante groep in december 2017, 82 van de oorspronkelijke Chibok-meisjes bevrijd. Ze legden uit dat, terwijl “de militanten ervan uitgingen dat zware arbeid en ontberingen hen zouden verslijten”, de meisjes ervoeren dat het alleen maar “hun band versterkte”. Een deel van de ontvoerde Chibok-meisjes was moslim en werd gedwongen tot seksuele slavernij, terwijl de christelijke meisjes – die de meerderheid van de ontvoerde studenten uitmaakten – werden gestraft voor hun weigering zich over te geven aan de islam:

“Christelijke meisjes die weigerden toe te geven, kregen geen tenten en moesten onder bomen en in de regen slapen. Ze kookten bonen, rijst en yams voor de militanten en aten zelf weinig, meestal één maaltijd tegen zonsondergang. Ze moesten wegen repareren, verwondingen behandelen en de ledematen van gewonden amputeren. Ze begroeven de doden in ondiepe graven [...] Om de meisjes te dwingen de leer van de islam te bestuderen, gaven de bewakers hun dunne blocnotes, sommige met stripfiguren op de omslag, voor het overschrijven van recitaties uit de koran. De meisjes waren gewend om lessen letterlijk van het bord over te nemen.”⁶³

59 Elizabeth Pearson & Jacob Zenn, [Boko Haram, the Islamic State, and the Surge in Female Abductions in Southeastern Niger](#), International Centre for Counter-Terrorism – The Hague, 2021.

60 Britannica, [Boko Haram – Nigerian Islamic Group](#).

61 BBC News, [“Who, What, Why: Exactly what does the phrase Boko Haram mean?”](#), 13 May 2014.

62 Chris Stein & Dionne Searcey, [“21 Chibok Schoolgirls, Reuniting With Parents, Tell of Boko Haram Slavery”](#), *The New York Times*, 16 October 2016.

63 Joe Parkinson & Drew Hinshaw, [“Freedom for the World’s Most Famous Hostages Came at a Heavy Price”](#), *Wall Street Journal*, 24 December 2017.

Foto uit 2004: Een zondagsschool in Nigeria

Foto: [Tom Miller](#) op Flickr (CC BY-SA 2.0)

Een nu 18-jarige christelijke vrouw werd rond 2014 ontvoerd door Boko Haram en bracht vier jaar in gevangenschap door. Ze herinnerde zich dat militanten haar en haar medegevangenen dwongen om koranverzen te leren, en dat de straf voor het niet reciteren van wat ze bestudeerden fysieke aanvallen en zweepslagen omvatte. Ze legde uit: ‘Als christen betekende het dat ze me elke dag sloegen, omdat ik niet kon leren. Ze zouden me geselen... en me een ongelovige noemen.’ Gelukkig kon ze samen met een andere vrouwelijke gevangene ontsnappen.⁶⁴

In mei 2017 verspreidde Boko Haram een video waarin vier van de oorspronkelijke, voorheen-christelijke Chibok-meisjes waren getooid in traditionele islamitische kleding; de meisjes spraken niet in de video en zaten in plaats daarvan stil terwijl hun ‘woordvoerder’ onthulde dat de meisjes niet naar huis wilden terugkeren naar hun families omdat “zij [hun ouders] in de stad (land) van kufr (ongeloof) zijn. We willen dat zij [hun ouders] de islam accepteren en zich bij ons aansluiten om de religie te praktiseren, zodat we kunnen rusten in het Hiernamaals.” Maanden later, in 2018, bracht Boko Haram een soortgelijke video uit waarin Chibok-meisjes beweerden dat “we hier erg gelukkig zijn. We danken God voor zijn barmhartigheid jegens ons. Je zegt dat je ons komt halen. Waar ga je ons heen brengen? Kufr? Moge God ons behoeden voor ongelof. Wij zijn de Chibok-meisjes waarover je huilt om ons terug te brengen. Door Gods wil zullen we nooit meer naar je terugkeren.”⁶⁵ Met uitzondering van het Stockholm Syndroom is de

64 Amnesty International, *“We Dried Our Tears”: Addressing the Toll on Children of Northeast Nigeria’s Conflict*, 2020.

65 Rachel Bryson & Andu Bulama Bukarti, *Boko Haram’s Split on Women in Combat*, Tony Blair Institute for Global Change, 2018.

enige verklaring voor deze propagandavideo's dat deze ontvoerde meisjes en vrouwen gedwongen worden om zich te bekeren en te doen alsof ze dankbaar zijn voor hun nieuwe leven van totale onderwerping en dienstbaarheid. Het is ook belangrijk om de mogelijkheid te overwegen dat deze meisjes niet naar hun vorige leven terug willen uit angst voor verwerping door hun oorspronkelijke gemeenschappen. Geleerden hebben opgemerkt dat vrouwen die banden hebben met Boko Haram - hetzij door ontvoering of eigen bereidwillige deelname aan de groep - te maken krijgen met intense stigmatisering door de Nigeriaanse samenleving die hen als terroristen beschouwt.⁶⁶

In een laatste opmerking over hoe christelijke gevangenen door Boko Haram anders worden behandeld dan hun islamitische tegenhangers, kunnen we verwijzen naar een paar woorden die zijn gesproken door de voormalige leider van Boko Haram, Abubakar Shekau, zelf. In een reactie op de overweging of afvalligen tot slaaf kunnen worden gemaakt, antwoordde Shekau dat "ze zeiden dat het voor mij niet is toegestaan om vrouwen die deelnemen aan de democratie te vangen, om tegen ze te vechten of om ze als slaven te behandelen. Ik antwoordde hen dat ik ze zal blijven vangen en verkopen, net zoals onze voorgangers deden. Dit is mijn credo."⁶⁷

Het is ook belangrijk op te merken dat Boko Haram's behandeling van christelijke gevangenen niet plaatsvindt in een vacuüm. En ook niet de enige op geloof gerichte gewelddadige actie van de militante groep. Op kerstavond in 2020 doodde Boko Haram meer dan 20 dorpsbewoners van een christelijke gemeenschap in de staat Borno voordat ze dominee Bulus Yikura van de Kerk van de Broeders ontvoerde;⁶⁸ hij werd in maart 2021 vrijgelaten na de uitbetaling van losgeld.⁶⁹ Een jaar eerder executeerde Boko Haram dominee Lawan Andimi, na hem twee weken in gevangenschap te hebben gehouden.⁷⁰

V. Zelfmoordaanslagen en militante activiteiten

Het is geen toeval dat een overweldigende meerderheid van de zelfmoordterroristen van Boko Haram vrouwen zijn;⁷¹ de militante groep kan bogen op een afschuwelijke staat van dienst in het trainen van ontvoerde meisjes en vrouwen om zelfmoordmissies te ondernemen om terreur te zaaien onder de burgerbevolking. Talloze experts hebben het belangrijke verband gelegd dat het gebruik van vrouwelijke zelfmoordterroristen door Boko Haram direct volgde op de ontvoering van overwegend christelijke meisjes in Chibok in april 2014. het is huiveringwekkend om te bedenken dat enkele van de 100 overgebleven vermiste⁷² Chibok-meisjes met geweld tot de islam kunnen zijn bekeerd en gedwongen tot het uitvoeren van terroristische activiteiten zoals zelfmoordmissies. Het Combating

66 International Crisis Group, [Returning from the Land of Jihad: The Fate of Women Associated with Boko Haram](#), 21 May 2019.

67 Elizabeth Pearson, [Chapter 2: Wilayat Shahidat: Boko Haram, the Islamic State, and the Question of the Female Suicide Bomber](#), In *Boko Haram Beyond the Headlines: Analyses of Africa's Enduring Insurgency*, Combating Terrorism Center at West Point, 2018.

68 Patrick Egwu, ["Christian clergy are being kidnapped and killed in Nigeria"](#), *The Christian Century*, 29 March 2021.

69 Abdulkareem Haruna, ["Boko Haram frees kidnapped pastor who begged FG, CAN for help"](#), *Premium Times Nigeria*, 3 March 2021.

70 Jayson Casper, ["Boko Haram Executes Pastor Who Turned Hostage Video into Testimony"](#), *Christianity Today*, 21 January 2020.

71 *Ibid.*

72 Timothy Obiezu, ["More Than 100 Chibok Girls Still Missing Seven Years Later"](#), *Voice of America*, 15 April 2021.

Terrorism Centre meldde dat Boko Haram tussen juni 2014 en februari 2018, 469 vrouwelijke zelfmoordterroristen heeft ingeschakeld – mogelijk met geweld, bedrog/dwang, radicalisering, in totaal 240 terroristische incidenten waarbij 1.259 doden vielen (exclusief de doden van de zelfmoordterroristen) .

“Er zijn nog meer voorbeelden van vrouwen en meisjes die handelen onder dwang, met ongepaste beïnvloeding of drugs. In april 2017 bracht het Kinderfonds van de Verenigde Naties een rapport uit waarin wordt beschreven hoe 117 kinderen, voornamelijk meisjes, werden gemanipuleerd, gedrogeerd of gedwongen tot zelfmoordmissies. Sommigen worden ervan verdacht meisjes uit Chibok te zijn. [...] Het verhaal van Amina, die op 16-jarige leeftijd werd ontvoerd, onder dwang gerekruteerd en misleid om een bom tot ontploffing te brengen – iets waar ze uiteindelijk niet mee doorging – is slechts één voorbeeld.”⁷³

Een meisje dat 16 jaar oud was toen ze in 2014 door de groep werd ontvoerd, Hajja (pseudoniem), werd gedwongen te trouwen met de plaatselijke commandant. Toen haar ‘man’ omkwam tijdens een Nigeriaanse militaire luchtaanval, voelde Hajja dat zelfmoordterrorist worden haar enige kans zou zijn om te ontsnappen. Het zou haar de kans geven om weg te rennen tijdens de missie. Als voorbereiding voor een zelfmoordaanslag, legt Hajja uit, worden vrouwen gehersenspoeld door Boko Haram-commandanten en ertoe gebracht te geloven dat ze naar de hemel gaan als ze “hun leven zouden geven voor Allah”. Ze herinnert zich dat veel van haar vrouwelijke leeftijdsgenoten vchten voor de kans om een zelfmoordaanslagmissie uit te voeren. Een ander ontvoerd meisje, Aisha (pseudoniem), onthulde dat militanten van Boko Haram soms bepaalde meisjes en vrouwen uitkozen als zelfmoordterroristen en, als ze opstandig waren, hen fruit te eten gaven die drugs bevatte, waardoor ze euforisch werden. Dit maakte hen bereid om risico’s te nemen en zich gemakkelijker te onderwerpen.⁷⁴

Het bovengenoemde vermogen om vrouwen en meisjes te onderwerpen en te dwingen tot zelfmoordmissies met behulp van drugs, is slechts een van de vermoedelijke redenen waarom Boko Haram vrouwelijke zelfmoordterroristen veel vaker en consequenter gebruikt dan hun mannelijke tegenhangers. Daarnaast zijn er nog andere redenen dat vrouwen en meisjes met veel minder argwaan worden bekeken en zich gemakkelijker door grote menigten kunnen bewegen dan mannen, en dat het gebruik van vrouwen en kinderen als zelfmoordterroristen de schokfactor vertienvoudigd; “Zelfmoordaanslagen door vrouwen zijn effectief geweest in het enorm versterken van de belangrijkste effecten van terrorisme als tactiek: angst creëren, een symbolische boodschap sturen naar een divers publiek, burgers doden en macht uitoefenen over regeringen en gemeenschappen.”⁷⁵ Andere wetenschappers hebben opgemerkt dat vrouwelijke zelfmoordterroristen gemakkelijk wapens in hun conservatieve kleding kunnen verbergen, dat vrouwen beter in staat zijn om fouilleren te ontwijken vanwege sociale regels, en dat het gebruik van vrouwen en meisjes de militante groep in staat stelt ‘hun mannen te redden’.⁷⁶

73 Rachel Bryson & Andu Bulama Bukarti, [Boko Haram's Split on Women in Combat](#), Tony Blair Institute for Global Change, 2018.

74 The Mainichi, [“Marriage or slavery? For girls abducted by Boko Haram, suicide bombing an escape”](#), 4 April 2018.

75 *Supra* note 51.

76 Jason Warner & Hilary Matfess, [Exploding Stereotypes: The Unexpected Operational and Demographic Characteristics of Boko Haram's](#)

De 16-jarige Hadiza herinnert zich dat ze op een avond ten huwelijk werd gevraagd door een lid van Boko Haram. De dag nadat ze zijn verzoek had afgewezen, legde een van de leiders haar uit dat “ze naar de gelukkigste plek zou gaan die ze zich kon voorstellen” en bond een riem om haar middel vast met explosieven. Toen ze werd gedwongen om samen met een 12-jarig meisje aan haar zelfmoordmissie te beginnen, ontsnapte ze en zocht de hulp van soldaten die in staat waren om de bommen veilig te verwijderen.⁷⁷ In november 2016 gaf een jonge vrouwelijke zelfmoordterrorist zich over aan de politie en vertelde hen dat ze twee jaar eerder was ontvoerd door Boko Haram en dat ze werd gedwongen een zelfmoordmissie uit te voeren in de Saint Hillary Catholic Church in Maiduguri.⁷⁸ De 17-jarige Fatima legde uit dat ze met een bom om haar middel enkele Nigeriaanse soldaten benaderde met haar handen in de lucht en schreeuwde: “Ik ben onschuldig! Ik ben geen onderdeel van hen [Boko Haram]! Ze hebben me gedwongen!” Andere meisjes, waaronder de 14-jarige Maimuma, de 15-jarige Falmata B., de 14-jarige Fati, de 16-jarige Falmata S., de 16-jarige Amina, de 16-jarige Maryam, de 20-jarige Balaraba en meer hebben aan The New York Times hun soortgelijke verhalen verteld.

VI. Kindsoldaten

Onderzoek van de afgelopen jaren heeft ook de tactiek van Boko Haram onthuld om ontvoerde kinderen – voornamelijk jongens – te rekruteren als kindsoldaten en militanten. Dit ondanks het feit dat Nigeria talrijke akkoorden heeft geratificeerd die de ondertekenende regeringen verplichten meetbare maatregelen te nemen om de rekrutering van kindsoldaten binnen hun rechtsgebied uit te bannen. Het Facultatieve Protocol bij het Verdrag inzake de Rechten van het Kind inzake de betrokkenheid van kinderen bij gewapende conflicten herhaalt bijvoorbeeld dat “de Staten die partij zijn alle haalbare maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat leden van hun strijdkrachten die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt niet rechtstreeks deelnemen aan vijandelijkheden” en dat ze “niet gerekruteerd mogen worden in hun strijdkrachten”.⁷⁹ Het is echter belangrijk op te merken dat het facultatieve protocol geen melding maakt van de gedwongen rekrutering van kindsoldaten door niet-statelijke actoren zoals militante groepen en criminele bendes. Bovendien bepaalt artikel 22 van het Afrikaans Handvest inzake de Rechten en het Welzijn van het Kind, dat Nigeria in 2001 heeft geratificeerd,⁸⁰ op dezelfde manier dat “Staten die partij zijn bij dit Handvest alle noodzakelijke maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat geen enkel kind rechtstreeks deelneemt aan vijandelijkheden en zich in het bijzonder onthouden van het rekruteren van enig kind”.⁸¹ Het handvest maakt geen onderscheid tussen rekrutering van kindsoldaten door statelijke of niet-statelijke actoren, wat inhoudt dat ondertekenende landen zich in alle gevallen moeten inspannen om de rekrutering van kindsoldaten te bestrijden, ongeacht de dader.

[Suicide Bombers](#), Combating Terrorism Center at West Point, 2017.

77 Dionne Searcey, [“Boko Haram strapped suicide bombs to them. Somehow these teenage girls survived.”](#), *The New York Times*, 25 October 2017.

78 Vesna Markovic, [“Suicide squad: Boko Haram’s use of the female suicide bomber”](#), *Women & Criminal Justice*, 2019.

79 UN General Assembly, [Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict](#), 25 May 2000.

80 African Committee of Experts on the Rights and Welfare of the Child, [Ratifications Table](#).

81 Organization of African Unity (OAU), [African Charter on the Rights and Welfare of the Child](#), 11 July 1990, CAB/LEG/24.9/49 (1990).

Voormalig Boko Haram-gevangene Lydia Musa, meldde in april 2019, dat ze elke ochtend wakker werd in het militante kamp en getuige was dat groepen jongens van slechts 10 jaar oud, wapens hanteerden en leerden hoe ze aanvallen en hinderlagen moesten uitvoeren.⁸² Eveneens in april 2019 maakte UNICEF officiële cijfers bekend waarin werd geschat dat niet minder dan 3.500 kinderen in de leeftijd van 13 tot 17 jaar waren “gerekruteerd door niet-statelijke gewapende groepen” zoals Boko Haram van 2013 tot 2017.⁸³ Meer recentelijk, in september 2020, zagen autoriteiten van de regionale Multinational Joint Task Force (MNJTF), die zich richt op het uitroeien van de opstand van Boko Haram, een huidige toename in het gebruik van kindsoldaten door de groep. Zoals blijkt uit recente video’s waarop kinderen te zien zijn die gekleed zijn in militante uniformen en aanvalsgeweren vasthouden die zo groot zijn als hun eigen lichaam.⁸⁴ En in juli 2020 meldde de secretaris-generaal van de Verenigde Naties het volgende:

“Boko Haram zette zijn campagne voor het rekruteren en inzetten van kinderen in de staten Adamawa, Borno en Tobe voort, voornamelijk door ontvoeringen. De landelijke taskforce verifieerde de rekrutering en het gebruik van 1.385 kinderen (415 meisjes, 969 jongens, 1 geslacht onbekend) door de groep, van wie de meerderheid werd gerekruteerd in 2017 (1051), gevolgd door 301 in 2018 en 33 in 2019. [...] Afzonderlijk, met de overloop van de activiteiten van Boko Haram buiten de grenzen van Nigeria, hebben de Verenigde Naties de rekrutering en inzet van kinderen door Boko Haram geverifieerd in regio’s van landen die grenzen aan Nigeria, namelijk in het noordelijke deel van Kameroen (135 kinderen), de Niger (46) en Tsjaad (32).”⁸⁵

In 2020 interviewde Amnesty International 44 personen die door Boko Haram waren ontvoerd terwijl ze jonger waren dan 18 jaar. Een groot deel van de respondenten werd in de jaren 2014 ontvoerd uit hun gemeenschappen in Michika en Madagali Local Government Areas (LGA’s) in de staat Adamawa. Twaalf van de geïnterviewde personen identificeerden zichzelf als ontvoerd door de militante groep en tegen hun wil ingelijfd als soldaten vóór de leeftijd van 15 jaar. Op zulke jonge leeftijd werden de meeste van deze jongens gedwongen om getuige te zijn van geweld en tevens zelf geweld te plegen.⁸⁶ Het Nigeriaanse leger nam een 15-jarige jongen gevangen die door Boko Haram was gerekruteerd om bommen te maken; in zijn vijf jaar van strijdbaarheid, schatte hij dat hij zo’n 500 bommen had gebouwd.⁸⁷

De New York Times vertelde in 2017 de verhalen van de 13-jarige vissers Fannami, Zanna en Mustapha (pseudoniemen), die werden ontvoerd door Boko Haram en militanten. Er werd hen uitgelegd: “Jullie zullen je fouten kennen. Je bent gekomen waar je van je leven zult genieten. [...] Het is God die jou heeft uitgekozen om deel van ons te zijn om het werk

82 Sam Olukoya, [“Women and Girls ‘Preyed on as the Spoils of War’](#)”, *Inter Press Service News Agency*, 25 April 2019.

83 UNICEF, [“More than 3,500 children have been recruited and used by non-state armed groups in north-east Nigeria since 2013”](#), 12 April 2019.

84 Sirwan Kajjo & Hassan Maina Kaina, [“Experts: Boko Haram Recruiting Children as Soldiers, Suicide Bombers”](#), *Voice of America*, 4 September 2020.

85 United Nations Security Council, [“Children and armed conflict in Nigeria: Report of the Secretary-General, S/2020/652](#), 6 July 2020.

86 Amnesty International, [“We Dried Our Tears”: Addressing the Toll on Children of Northeast Nigeria’s Conflict](#), 2020.

87 Joe Parkinson & Drew Hinshaw, [“Please, Save My Life.’ A Bomb Specialist Defuses Explosives Strapped to Children”](#), *Wall Street Journal*, 26 July 2019.

van Allah te doen. Dus als je meewerkt, werken wij samen. Als je niet meewerkt, wordt alles aan jou overgelaten. We zullen je trainen en uitrusten om heidenen te gaan doden. Allahoe Akbar!” Slechts een dag nadat ze waren ontvoerd, kregen Fannami, Kolomi en Mustapha AK-47's met geladen munitie in hun handen voor de training waaraan ze elke dag moesten deelnemen. Met de dreiging dat als hij slecht zou presteren, hij geslagen of gedood zou worden, vermoordde Fannami met tegenzin onschuldige burgers en militairen, ontvoerde hij meisjes voor verkrachting en beging gruweldaden die hem pijnigden met schuldgevoelens. Zanna zou ernaar verlangen te ontsnappen om te voorkomen gerekruteerd te worden als versterking voor terroristische missies. Hij zij tegen zichzelf: “O, dit leven, het is niet betrouwbaar. Kijk naar mij, hier doe ik waar ik niet om gevraagd heb.” Een tijdje had Mustapha geen bedenkingen over zijn nieuwe macht als militant en nam hij deel aan de moorden totdat hij gedesillusioneerd raakte: “We gebruiken altijd bloed om onze handen te wassen. Bloed van kinderen of volwassenen die naar school gaan. En dat systeem stopt misschien nooit.” In weken en maanden, tijdens afzonderlijke incidenten, ontsnapten Fannami, Zanna en Mustapha aan Boko Haram. Op de vraag of hij zijn leven in de Boko Haram-activiteit heeft gemist en spijt heeft van zijn keuze om te ontsnappen en chauffeur te worden, antwoordde Mustapha: “Ik heb nooit in mijn leven overwogen dat het andere leven beter was. Dat was het leven als ontvoerde, als slaaf. Dit is leven in vrijheid.”⁸⁸

Kindsoldaten ondervinden niet alleen fysiek gevaar, maar bevinden zich ook in een constante toestand van mentale en psychologische nood. Zo worden kindsoldaten vaak in de frontlinie van terroristische aanslagen geplaatst als verdedigingslinie voor oudere militanten. En in het geval van Boko Haram worden ze op zelfmoordmissies de dood ingestuurd, zodat de volwassen mannelijke strijders ingezet worden voor activiteiten met een kleinere kans op slachtoffers.⁸⁹

Voormalige kindsoldaten die aan hun gevangenschap en dienstplicht zijn ontsnapt, hebben te maken met veel ontberingen om zich aan te passen aan de vrije samenleving. In december 2019 onthulde voormalig Boko Haram-kindsoldaat Ibrahim Kundiri dat hij wenste dat hij terug kon keren naar de groep, aangezien zijn leven sinds zijn ontsnapping een strijd is geweest zonder kansen om zijn opleiding af te ronden en een geschikte carrière te vinden. Hij vreest de veroordelende blikken die hij ontvangt als mensen erachter komen dat hij voorheen voor Boko Haram werkte. Voor Kundiri was zijn deelname aan de groep echter een manier om eten en onderdak te krijgen na het overlijden van zijn ouders in 2014.⁹⁰

88 Sarah A. Topol, [“Trained to Kill: How Four Boy Soldiers Survived Boko Haram”](#), *The New York Times*, 21 June 2017.

89 Verity Hubbard, [“Explosive violence and ‘child soldiers’”](#), *Action on Armed Violence*, 6 April 2021.

90 The Mainichi, [“Ex-Boko Haram child soldier struggles in civilian life, wishes to go back”](#), 1 December 2019.

VI. Moderne manifestaties van slavernij door Fulani militanten

I. Ontvoeringen (en gerelateerde aanvallen)

De afgelopen jaren hebben we gezien dat steeds meer opstandelingen werden geïdentificeerd als waarschijnlijke Fulani-militanten die massale ontvoeringen uitvoerden, vergelijkbaar met die welke Boko Haram op zijn hoogtepunt tussen 2014 en 2018 uitvoerde. Begin 2021 deed de sultan van Sokoto, Muhammadu Sa' ad Abubakar III, onthulde tijdens een bijeenkomst van de Miyetti Allah Cattle Breeders' Association (MACBAN) dat zeven tot acht op de tien in Nigeria gearresteerde ontvoerders Fulani zijn. Hij benadrukt echter dat radicale Fulani-militanten die zich bezighouden met ontvoering, banditisme en andere criminele activiteiten niet het geheel van het Fulani-volk vertegenwoordigen, dat overwegend vreedzame moslims zijn.⁹¹

Op 24 augustus 2020 kwamen Fulani-militanten Chikun LGA binnen, waar ze drie christelijke studenten en een leraar van de Prince Academy School ontvoerden en de plaatselijke Aminchi Baptist Church in brand staken; zelfs nadat er wat losgeld was betaald, werden ze vastgehouden tot 11 oktober 2020.⁹² Medio februari 2021 ontvoerden vermoedelijke Fulani-militanten 42 personen van het Government Science College in Kagura, in de staat Niger; onder de 42 ontvoerde personen bevonden zich 27 jonge studenten, 3 leraren en 12 personeelsleden en hun familieleden.⁹³ Ongeveer een week later, op 26 februari, bestormden zo'n 100 vermoedelijke Fulani-militanten de Government Girls Secondary School in Jangebe, in de staat Zamfara, waar ze 279 studenten tussen de 10 en 17 jaar oud ontvoerden, waarna ze ontsnapten in pick-up trucks en op motorfietsen. Dagen later, op 2 maart,⁹⁴ lieten de ontvoerders alle gijzelaars vrij. Op 4 maart arriveerden de bussen met de bevrijde kinderen terug bij de school waar ze werden ontvangen door hun ouders en regeringsbeambten. Tijdens de officiële reünie ter gelegenheid van de terugkeer van de kinderen, zouden Nigeriaanse soldaten traangas en schoten afgevuurd hebben nadat de ouders ontevreden waren geworden over de duur van de ceremonie en de urgentie hadden uitgesproken om te vertrekken voordat de wegen donker en onveilig werden.⁹⁵

Op 11 maart 2020 vielen ongeïdentificeerde gewapende mannen het Federal College of Forestry Mechanization in Kaduna State binnen door een gat te boren in de muren van de school; Er wordt gespeculeerd dat de aanvallers radicale Fulani-militanten waren, aangezien er losgeld werd betaald aan een niet nader genoemde Fulani-man in ruil voor de vrijlating van de studenten.⁹⁶ Eind april 2020 kwamen gewapende mannen, waarvan wordt aangenomen dat het om Fulani-militanten ging, met geweld de Greenfield University in de staat Kaduna binnen en ontvoerden "een onbepaald aantal" individuen. Hoewel latere schattingen onthulden

91 Sahara Reporters, "[Seven Out Of Every Ten Kidnappers Arrested Are Fulani – Sultan of Sokoto](#)", 30 January 2021.

92 Crux, "[Kidnapped Christians released in Nigeria](#)", 14 October 2020.

93 Emmanuel Akinwotu, "[Gunmen abduct dozens of schoolchildren in central Nigeria](#)", *The Guardian*, 17 February 2021.

94 International Christian Concern, "[Nigerian Schoolboys Released, 317 Schoolgirls Abducted](#)", 28 February 2021.

95 Afolabi Sotunde & Seun Sanni, "[Violence erupts as kidnapped Nigerian schoolgirls return to families](#)", *Reuters*, 4 March 2021.

96 Vanguard Nigeria, "[Relief, as kidnappers release 29 Afaka students](#)", 6 May 2021.

dat niet minder dan 20 studenten en 3 personeelsleden werden ontvoerd; in de dagen na het incident vermoordden de ontvoerders in totaal 6 studenten voordat ze de resterende 14 eind mei vrijlieten.⁹⁷ Ook in mei van dat jaar ontvoerden Fulani-militanten 4 christelijke studenten van The King's School in de staat Barkin Ladi in de staat Plateau, hoewel 3 konden ontsnappen en slechts één werd overgebracht naar een lokaal militantenkamp in Fulani.⁹⁸ Op 5 juli ontvoerden vermoedelijke Fulani-militanten bijna 180 studenten van de Bethel Baptist High School in Maraban Rido, in de staat Kaduna;⁹⁹ in de maanden na de aanval werden de meeste gevangengenomen studenten vrijgelaten en zagen ze er "zwak, ziek en moe" uit.¹⁰⁰ Op 1 september 2021, vond de ontvoering plaats van 73 leerlingen van de Government Day Secondary School door vermoedelijke Fulani-militanten, waarna de autoriteiten van de staat Zamfara besloten alle basisscholen en middelbare scholen in de staat gesloten te houden.¹⁰¹

Foto uit 2020: 3-jarige Evelyn, wiens moeder en oudere broer voor haar ogen werden vermoord door Fulani-militanten. Ze huilt dagelijks en vraagt om haar moeder en zal blijvend de littekenen met zich meedragen van het kapmes waarmee gepoogd werd om haar te vermoorden.

Foto's: Alheri Bawa Magaji

97 Nimi Princewill, "[They threatened to kill my sister and post it on YouTube,' says brother of abducted Nigerian student as ransom deadline passes](#)", *CNN World*, 7 May 2021.

98 Anugrah Kumar, "[Nigeria: 3 students escape Fulani militants after attack on Christian missions school; 1 remains captive](#)", *The Christian Post*, 2 May 2021.

99 Morning Star News, "[Suspected Fulani Kidnap Christian High School Students in Nigeria](#)", 5 July 2021.

100 Evangelical Focus, "[Two months later, 57 kidnapped students of Bethel Baptist High School freed](#)", 2 September 2021.

101 Associated Press, "[Gunmen Kidnap 73 Students in Latest Attack on Nigeria School](#)", 1 September 2021.

Het is ook belangrijk op te merken dat scholen en andere onderwijsinstellingen niet de enige doelen zijn voor ontvoeringen en aanvallen door Fulani-militanten. Eind september 2020 schoten en verwondden vermoedelijke Fulani-militanten Ibrahim Garba van de Evangelical Church Winning All (ECWA) in de staat Katsina en ontvoerden Garba's tienerdochters Hassan en Husseina. Een lokale inwoner van Kwakware betreurde de ontvoering en verklaarde: "Dit is een van de vele incidenten. Het gaat om de aanhoudende en gerichte ontvoeringen van christelijke meisjes in het noorden van Nigeria, waarna ze zich met geweld moeten bekeren tot de islam en uitgehuwelijkt worden, waardoor ze seks-slavinnen worden." Dagen voor de ontvoering van Hassana en Husseina werd op 30 augustus nog een tienermeisje ontvoerd in Soba en gedwongen zich te bekeren tot de islam. Eerder in de maand augustus en over de zuidelijke grens in de staat Katsina, hebben vermoedelijke Fulani-militanten ECWA-predikant Eerwaarde Alubara Audu en 3 andere christenen vermoord, evenals talloze personen die banden hebben met ECWA: de 25 jarige Sani Peter, de 20 jarige Esther Sani Peter, de 20 jarige Daniël Shuaibu, Abednego Paulus en Pius Gargai.¹⁰² Eind juli 2021 vermoordden Fulani-militanten de zoon van de christelijke vrouw Celina Ishaku, staken het huis van het gezin in brand en schoten op begrafenisondernemers; twee jaar eerder vermoordde dezelfde groep militanten de echtgenoot van Ishaku.¹⁰³ Eveneens in juli ontvoerden Fulani-militanten dominee Danlami Yakwoi van ECWA in de staat Kogi, samen met twee van zijn zonen en een neef; een van zijn zonen deelde bij zijn vrijlating mee dat zijn vader in gevangenschap was gedood. In dezelfde week en ook in de staat Kogi ontvoerden Fulani-militanten Christian Dr. Solomon Nidiamaka uit het General Hospital.¹⁰⁴ Het is belangrijk op te merken dat sommige ontvoeringen van geestelijken door Fulani-militanten niet gepaard gaan met eisen voor losgeld, wat impliceert dat de wrede aanvallen misschien meer te maken hebben met het geloof van het slachtoffer dan met het verwerven van geld.¹⁰⁵

II. Aanneming van Boko Haram-tactieken

"Vaak gaat ontvoering gepaard met lichamelijk letsel, aanranding of het eisen van losgeld. Uit interviews met vrouwen in de Ladugga-as van Zuid-Kaduna, Numana in Sanga LGA en Godogodo in Jema'a LGA blijkt dat christelijke vrouwen op de bovengenoemde locaties zijn ontvoerd gedurende verschillende perioden, variërend van enkele dagen tot maanden. Er werd onthuld dat de ontvoerde christelijke vrouwen vaak het slachtoffer waren van seksueel geweld. Sommige van de getroffen vrouwen werden ontvoerd door [radicale/militante] Hausa-Fulani moslimherders, hetzij op hun boerderijen of op weg naar beekjes om 's avonds water te halen."¹⁰⁶

Hoewel er nog geen bewijs is of Fulani-militanten Boko Haram's gebruik van seks-slavernij van ontvoerde vrouwen en meisjes hebben overgenomen, is het belangrijk om te benadrukken dat sommige recente verklaringen van lokale leiders en bredere organisaties beweren dat dit wel het

102 Evangelical Focus, "[Pastor and three other Christians killed in Nigeria, twin sisters kidnapped](#)", 24 September 2020.

103 Andrea Morris, "['Killing Our People Has Become Routine': Jihadists Kill Nigerian Pastor, Burn Woman's Home After Murdering Son](#)", CBN News, 2 August 2021.

104 Morning Star News, "[Fulani Herdsmen Kill Pastor in North-Central Nigeria](#)", 28 July 2021.

105 Patrick Egwu, "[Christian clergy are being kidnapped and killed in Nigeria](#)", *The Christian Century*, 29 March 2021.

106 Abdulbarkindo Adamu, Alupsen Ben, & Gloria C, [Nigeria: Southern Kaduna and the atrocities of Hausa-Fulani Muslim herdsmen \(May 2016 – September 2017\) Volume 1](#), January 2018.

geval is. Jonathan Asake, voorzitter van de Zuidelijke Kaduna Volksunie (SOKAPU), benadrukte in mei 2020 dat Fulani-militanten talloze gemeenschappen hebben aangevallen, zoals Galiwyi in het lokale bestuursgebied van Chikun (LGA), “de mannen hebben verjaagd en hun vrouwen en dochters als seks-slavinnen meenamen na het bezetten van de gemeenschap.”¹⁰⁷ In juni 2021 heeft het Comité voor de Bevrijding van Nigeriaanse Slaven (CFNS) een openbare verklaring uitgegeven dat “sinds 2001 Boko Haram-terroristen, Fulani-militanten en andere extremistische groeperingen die banden hebben met Islamitische Staat en al-Qaeda, Nigeriaanse dorpen hebben overvallen, tienduizenden hebben gedood, en een ontelbaar aantal vrouwen en kinderen tot slaaf in huishoudelijke en seksuele dienstbaarheid gevangen hebben genomen”, terwijl ontvoerde jongens “worden geslagen en gehersenspoeld om kindsoldaten te worden”.¹⁰⁸

In maart 2021 onthulde SaharaReporters dat ze door militaire bronnen waren geïnformeerd dat in de staat Yobe Boko Haram-strijders en Fulani-militanten een soort coalitie hebben gevormd waarmee Boko Haram-strijders Fulani-militanten - waaronder jonge minderjarige jongens - trainen in het gebruik van vuurwapens en andere wapens en hoe aanvallen te coördineren; in ruil daarvoor zullen de Fulani-militanten de Boko Haram-strijders betalen met vee en voedsel. De bekende dorpen waar een dergelijk partnerschap is gevormd, zijn onder meer de Gonisaleri, Dawayya en Abari-dorpen van Yobe State in het Geidam Local Government Area, evenals de LGA's van Tarmuwa en Yunusari en sommige delen van de staat Adamawa.¹⁰⁹ Een van de partnerorganisaties van Jubilee Campaign, International Christian Concern, heeft benadrukt dat “de systematische alliantie reden tot grote bezorgdheid is, aangezien islamitisch extremisme zich door heel Afrika blijft verspreiden. Terwijl velen hebben geprobeerd [militant] Fulani-geweld af te schilderen als heen-en-weer uitwisselingen tussen herders en boeren zonder echte religieuze motieven, onthult een alliantie met Boko Haram verder de extremistische agenda achter hun aanvallen.”¹¹⁰ We willen ook benadrukken dat directe samenwerking tussen de twee groepen de potentie heeft dat Fulani-militanten de terreurtactieken van Boko Haram zal adopteren; al zijn Fulani-militanten bezig met massale ontvoeringen die de frequentie en proporties van die van Boko Haram overtreffen. Het is heel goed mogelijk dat we binnenkort militante Fulani-groepen zien die deelnemen aan het tot slaaf maken van gevangengenomen meisjes en ze gebruiken voor huiselijke en seksuele slavernij; dit vooruitzicht is alleen maar aannemelijker gezien het feit dat Fulani-militanten mogelijk in contact komen met tot slaaf gemaakte meisjes en vrouwen in Boko Haram-kampen.

Eveneens in maart 2021 meldde het Institute for Security Studies dat Boko Haram zijn activiteiten heeft uitgebreid naar het noordwesten van Nigeria en samenwerkt met Fulani-militanten en andere criminele bandieten. Een leider van Boko Haram, Sadiku, is een Fulani en belangrijke speler geweest in de partnerschap tussen militanten; in 2019 stuurde Abubakar Shekau hem om ervoor te zorgen dat de geplande moord op Adam Bitri (een lid van Boko Haram die volgens Shekau hem zou hebben verraden) geen negatieve invloed zou hebben op de samenwerking van radicale Fulani-militanten en Boko Haram.¹¹¹

107 AbdulGafar Alabelewe, “[Bandits have turned our women to sex slaves, cooks](#)”, The Nation, 14 May 2020.

108 Ashlianna Kreiner, “[Committee to Protest Murder and Enslavement in Nigeria on June 5, Omaha](#)”, CNS News, 4 June 2021.

109 SaharaReporters, “[EXCLUSIVE: How Boko Haram Fighters Have Been Training Fulani Herdsmen, Collecting Taxes](#)”, 25 March 2021.

110 International Christian Concern, “[Boko Haram Fighters Train Fulani Militants](#)”, 26 March 2021.

111 Malik Samuel, “[Boko Haram teams up with bandits in Nigeria](#)”, Institute for Security Studies, 3 March 2021.

In sommige gevallen is de grens tussen Fulani-militanten en Boko Haram al vervaagd. In 2014 werd de Boko Haram-video van Abubakar Shekau, “Message to Fulanis”, vooral verspreid in de staten Niger en Katsina in pogingen om radicale Fulani te rekruteren voor de terroristische organisatie.¹¹² Eveneens in 2014 bekende een groep radicale Fulani in de staat Taraba hun lidmaatschap van Boko Haram en, bij uitbreiding, hun deelname aan terroristische activiteiten en aanslagen in de regio.¹¹³ Nog in juni 2020 verspreidde Boko Haram een video met strijders die meerdere talen spreken - Engels, Kameroens Frans, Hausa - waaronder Fulani, die militanten ‘begroet’ in de staten Zamfara en Niger; dit suggereert dat een deel van de Boko Haram-strijders in deze staten ofwel radicale Fulani-individueen onder zich heeft of samenwerkt met Fulani-militanten. De Fulani-sprekende personen in de video riepen gewapende personen in heel Nigeria en de Sahel in het algemeen op om zich bij Boko Haram aan te sluiten of om op een andere manier “harder te strijden in het belang van Allah”, die ons “heeft opgedragen om iedereen die ongelovig is” te doden. Deskundigen op het gebied van jihadistische loyaliteit hebben gemeld dat militanten van Hausa en Fulani in de Nigeriaanse staten Zamfara en Niger waarschijnlijk al tot een overeenkomst of samenwerking met Boko Haram zijn gekomen.¹¹⁴

VII. Conclusie & aanbevelingen

Jubilee Campaign heeft de afgelopen jaren geconstateerd dat de criminele activiteiten van Fulani-militanten steeds meer lijken op die van hun voorgangers en de potentiële medesamenzweerders, Boko Haram. Er is nog geen enkel bewijs dat Fulani-militanten sommige van hun gevangenen hebben gebruikt voor dienstbaarheid, maar het recente nieuws dat ze rechtstreeks van Boko Haram leren en in contact staan met hun kampen, baart ons grote zorgen. Het is ook belangrijk op te merken dat, hoewel we de historische betekenis niet kunnen overschatten, we niet moeten vergeten dat radicale Fulani-individueen in de afgelopen eeuw betrokken zijn geweest bij slavenroofactiviteiten; het zou daarom geen ongekende terreurtactiek zijn voor radicale militanten.

Jubilee Campaign doet de volgende aanbevelingen aan de internationale gemeenschap inzake mensenrechten:

1. Aandringen op een onafhankelijke, onpartijdige onderzoekscommissie om gruweldaden en misdaden tegen de menselijkheid door alle partijen in Nigeria te onderzoeken.
2. Financiële en materiële steun bieden aan NGO's en andere op hulp gerichte maatschappelijke organisaties in Nigeria die hulp bieden aan overlevenden van ontvoering en slavernij door militanten. Ga op dezelfde manier in gesprek met journalisten en andere activisten die betrokken zijn bij het verzamelen van bewijsmateriaal en het rapporteren over dergelijke wreedheden.

112 Jacob Zenn, “[Boko Haram’s Expansionary Project in Northwestern Nigeria: Can Shekau Outflank Ansaru and Islamic State in West Africa Province?](#)”, *The Jamestown Foundation*, 28 July 2020.

113 Kingsley Omonobi-Abuja, “[Fulani herdsmen confess to membership of Boko Haram](#)”, *Vanguard*, 23 April 2014.

114 Aliyu Dahiru, “[Militia Groups In North-West Nigeria In Process Of Sealing Allegiance With Boko Haram](#)”, *HumAngle*, 16 June 2020.

3. Houd de Nigeriaanse regering verantwoordelijk voor haar mensenrechtenverplichtingen als staat die partij is bij het Afrikaanse Handvest voor de Rechten van de Mens en de Volkeren, dat in artikel 5 “alle vormen van uitbuiting en degradatie van de mens verbiedt, met name slavernij, slavenhandel, marteling, wrede, onmenselijke of vernederende bestraffing en behandeling”.¹¹⁵
4. Houd de Nigeriaanse regering verantwoordelijk voor haar mensenrechtenverplichtingen zoals uiteengezet in artikel 34 van de Grondwet, waarin staat dat “niemand mag worden onderworpen aan foltering of aan onmenselijke of vernederende behandeling” en dat “niemand in slavernij of dienstbaarheid”.¹¹⁶
5. Oproep tot benoeming van een speciale VN-rapporteur voor de mensenrechtensituatie in Nigeria.

115 Organization of African Unity (OAU), *African Charter on Human and Peoples' Rights (Banjul Charter)*, 27 June 1981.

116 *Constitution of the Federal Republic of Nigeria [Nigeria]*, Act No. 24, 5 May 1999.

VIII. Contact

Stichting Jubilee Campaign Nederland

Postbus 84
4200 AB Gorinchem

Tel. +31 183 820 200

Email: info@jubileecampaign.nl

Website: www.jubileecampaign.nl

Jubilee Campaign USA

9689-C Main Street
Fairfax, Va 22031

Tel.: 703-503-0791

E-mail: annbuwalda@jubileecampaign.org

Website: www.jubileecampaign.org